

לִישָׁנָא בִישָׂא, אִסְתְּאָבֵן לִיהּ כֹּל שְׂיִיפּוּי רבי חייא אמר שהטעם שבעל לשון הרע לוקה בצרעת הוא מפני שכל מי שמוציא לשון הרע על חברו נטמאים לו כל אבריו וזה גורם לו את טומאת הצרעת, וְיִתְחַזֵּי לְסִגְרָא ולכן הוא ראוי להיות בסגר כמצורע, בְּגִין דִּהָהִיא מְלָה בִישָׂא סְלֵקָא וְאִתְעַר רִוְחָא מְסֵאבָא עֲלוּי וְאִסְתְּאָבֵן משום שהמילה הרעה שהוא הוציא מפיו היא עולה למעלה לחיצונים ומעוררת עליו את רוח הטומאה והיא מטמאה אותו, אֲתִי לְאִסְתְּאָבָא מְסֵאבִין לִיהּ משום שהרוצה להיטמא מטמאים אותו, בְּמְלָה דְלִתְתָא אִתְעַר מְלָה אַחֲרָא ובמילה של הלשון הרע למטה הוא מעורר את מילה אחרת למעלה שהוא הס"מ המוציא שם רע על השכינה ולכן המדבר לשון הרע מתלבש בו הס"מ הנחש המצורע ואז הוא לוקה בצרעת (אור החמה בשם מהרח"ו).

ירושלים בעוון לשון הרע הפכה מקריה נאמנה לועתה מרצחים שנאחו בה
הספ"א

פְּתַח וְאָמַר רבי חייא פתח ואמר, (ישעיה א) אֵיכָה הִיְתָה לְזוֹנָה קְרִיָה נְאֻמְנָה וְגו'. מֵאֵן דִּהוֹת מְהִימְנָא לְבַעֲלָהּ, אֶהְדַּרְתָּ לְזוֹנָה שהנביא בוכה על ירושלים שהיא עיר המהוללת ואמר עליה שמי שהיתה נאמנת לבעלה, דהיינו שתמיד שרתה בירושלים השכינה, שהיא תמיד נאמנת לבעלה ז"א ועכשיו היא חוזרה להיות זונה ע"י שיונקים ממנה החיצונים (אור החמה בשם מהרח"ו) ומש"כ שירושלים היתה. מִלֵּאֲתִי מִשְׁפָּט, מִשְׁפָּט, וְדָאֵי דָא

קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שמשפט ודאי הוא הקב"ה דהיינו ז"א הנקרא משפט שהוא
 היה שרוי בה ומש"כ צדק ילין בה, צֶדֶק, דָּא פְּנֵסַת יִשְׂרָאֵל צדק היא
 השכינה הנקראת כנסת ישראל שגם היא היתה שורה בירושלים, וּבְגִין דְּאַתְעֵרַת
 מְלָה אֲחֵרָא, אֲסִתְלַק מִנָּה קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְשִׂרְיָא
 בָּהּ רוּחָא דְקַטוּלֵי ומשום שהתעורר על ירושלים דבר אחר שהוא הסט"א אז
 הסתלק ממנה הקב"ה ושורה בה רוח הטומאה שממנה כל הרציחה (רמ"ק). הֲדָא הוּא
 דְכִתְיִב וזהו מש"כ בפסוק וְעַתָּה מְרִצְחִים שפירושו שנאחו בה הסט"א
 שממנו בזה כח הרציחה (מק"מ). וּמָה יְרוּשָׁלַם קְרַתָּא קְדִישָׁא כִּדְ ומה
 ירושלים שהיא עיר הקודש והיה כח בבני אדם להופכה ע"י עוונותיהם ולגרומ שיתאחוזו בה
 הקליפות, שְׂאָר בְּנֵי נֶשְׂאָה עַל אַחַת פְּפָה וְכַפָּה שאר בני אדם
 המטמאים את עצמם ע"י העוונות כ"ש שהם משרים על עצמם את רוח הטומאה. הֲדָא
 הוּא דְכִתְיִב וזהו מש"כ בפסוק, זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמְּצוֹרֵעַ דהיינו
 שהנגעים באים על עוון לשון הרע והוצאת שם רע ונטמאים על ידם.

רְבִי יְהוּדָה אָמַר, זֹאת הִיא הַשְּׂכִינָה הַנִּקְרָאת זֹאת תִּהְיֶה וְדָא
 לְקַבְלִיָּה לְאַתְפָּרְעָא מִנִּיָּה, דִּהְהוּא מוּצִיא שֵׁם רָע
 ודאי תהיה כנגדו להיפרע מהמוציא שם רע ולהענישו, מפני שהשכינה נקראת שם טוב
 והמוציא שם רע גורם להוציא את האשה הזונה הרעה הנקראת שם רע ממקומה ומגביר
 את כוחה בעולם והוא דוחק את רגלי השכינה ולכן היא נפרעת ממנו (רמ"ק), בְּיּוֹם
 טְהָרְתּוֹ וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן שואל רבי יהודה, מַאי קָא מְשִׁמַּע לָן
 מַה הוּא בָּא לְהַשְׁמִיעֵנוּ. מְשִׁמַּע, מֵאַן דְּאִית לִיָּה לְיִשְׁנָא בִישָׁא
 הַלִּימוּד הַיּוֹמוֹ

ואומר רבי יהודה שפסוק זה משמיענו שמי שיש בידו עוון של לשון הרע צלֹתיה לא
 עֲאֵלֶת קָמִי קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְּהָא אֲתֵער עֲלֵיהּ רוּחָא
 מִסְאַבָּא אין תפילתו נכנסת לפני הקב"ה כי מתעוררת עליו רוח הטומאה. פִּיּוֹן
 דְּאֲתֵדָר בְּתִשׁוּבָה וְקָבִיל עֲלֵיהּ תִּשׁוּבָה אולם מכיון שהוא חזר
 בתשובה והוא קיבל עליו להחזיק בתשובתו, מַה פְּתִיב מה נאמר עליו, בְּיוֹם
 טָהָרְתוּ וְהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן דהיינו שביום טהרתו שהוא חזר בתשובה אז הוא
 תפילתו תבוא אל הקב"ה שהוא הכהן העליון [יא] וְגו' וְרָאָה הַכֹּהֵן ואז כתוב
 וראה הכהן והנה נרפא נגע הצרעת ע"י תשובתו וְגו'.

וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְלָקַח לַמַּטֵּהר שְׁתֵּי צַפְרִים חַיִּוֹת. (ויקרא י"ד)
 רַבִּי יִצְחָק וְרַבִּי יוֹסִי הָווּ שְׂכִיחֵי קָמִיָּה דְּרַבִּי
 שְׁמַעוֹן הֵיוּ נִמְצְאִים וְלומדים תורה לפני רשב"י. יוֹמָא חָד אָמְרוּ לֵיהּ,
 עֵץ אֶרְזוּ הָא יְדִיעַ, כְּמָה דְּאֵת אָמַר יום אחד שאלו אותו שעץ ארז
 הרי ידוע שהוא בז"א כמו שנאמר, (מלכים א ה) מִן הָאֶרְזוּ אֲשֶׁר בְּלִבְנוֹן
 שפירושו, דְּהָא הָהוּא עֵץ אֶרְזוּ שהרי אותו עץ ארז שהוא ז"א, לָא
 אֲשֶׁתִּרְשָׁן נְטִיעוּי אֶלָּא בְּלִבְנוֹן שאין נטיעות הו"ק דז"א מושרשות אלא
 רק בלבנון שהוא אבא (מק"מ), וְהָא אֲתֵמַר והרי כבר למדנו שלכן מביא המצורע

אור הרשב"י

ויעשה תשובה שלימה אז יפעול שתהיה תורתו
 תועלת להשכינה שנקראת זאת כידוע שמעלה
 את השכינה ליחדה עם קב"ה.

[יא] וביאר הנועם אלימלך שזהו מש"כ זאת
 תהיה תורת המצורע, שפירוש תורת המצורע
 שהוא הבעל תשובה המוציא רע, וכשיתקן

הלימוד היומי

עץ ארז להורות שהוא נאחז בז"א שממנו סוד הטהרה, אולם קשה. **אֲזוּב לְמָה יָבֹא,**

אור הרשב"י

כי היו נמצאים לפנינו, ונרדמנו ונקשרנו בזיעה זמן רב, אח"כ התעוררנו ואמר לנו האיש ההוא, עתה אני רואה שאלהיכם עמכם, שהרי מצאתם אותי ונשלמה רפואת גופכם על ידי.

אח"כ אמר לנו ראיתם שלא זקפתי ראשי ולא דברתי עמכם, משום שאבי היה חכם בסגולת העשבים יותר מכל בני דורו, ולמדתי מאבי הדרכים של כל העשבים שיש בהם דברים אמיתיים, ואני בכל השנה דירתי בין העשבים, ועשב זה שראיתם שביסיתי אותו בעלי הגפנים הללו, הוא נצרך לי, כי בביתי יש מקום אחד והוא לצד צפון ובמקום ההוא תקוע ריחיים אחד, ומהעין של אותו ריחיים יוצא מוזיק בצורת אדם עם שני ראשים וחרב חדה בידו, ובכל יום הוא מצער ומפחיד אותנו, וליקמתי עשב זה כדי להרוג את אותו מוזיק, בואו אחרי ותראו את כוחו של העשב הזה ומה שהקב"ה גילה בעולם ואין מי שיודע דרכיו בכל דבר.

הלכנו אחרי אותו האיש ובעוד שהיינו הולכים בדרך כפף עצמו לנקב אחד שבארץ, ושם מאותו העשב בנקב יוצא משם נחש אחד וראשו היה גדול, לקח סודר אחד וקשר את הנחש כמו שקושרים גדי, ואנו היינו יראים מהנחש, אמר לנו בואו אחרי ואל תיראו, הלכנו אחריו עד שהגענו לביתו וראינו את המקום ההוא בחושך אחורי כותל אחד, לקח נר אחד והדליק מדורה של אש

יבן מעשה נורא שהובא בזוה"ק בענין סגולת העשבים, ורשב"י ביאר סגולת האזוב

ועוד יש לפרש שיש כאן בפסוק רמז גדול, דהנה איתא בזוה"ק בפרשת יתרו (שמות דף פ'. מתורגם ללשון הקודש) תניא אמר רבי יוסי פעם אחת הייתי מהלך בדרך, ובני רבי חייא היה עמי, ובעוד שהיינו הולכים בדרך מצאנו איש אחד שהיה מלקט בשדה עשבים לרפואה, התקרבו אליו ואמרתי לו: בן אדם, קשר הכולל הרבה קשרי עשבים למה הוא לך, [שהיה לו הרבה קשרי עשבים מינים ממינים שונים, כל אחד בפני עצמו, ואח"כ קשר את כולם יחד], ואותו האיש לא זקף ראשו ולא ענה כלום, חזרתי עוד הפעם ואמרתי לו ולא ענה כלום, אמרתי לבני רבי חייא איש איש זה או שאזניו אטומות או שהוא שוטה או שהוא חכם, ישבנו אצלו לראות את מעשיו.

אח"כ ליקט את אותם העשבים וקשר אותם יחד וכיסה עליהם בעלי גפנים, ואמר לנו אני רואה שאתם יהודים ואומרים על היהודים שהם חכמים, אם לא הייתי חס עליכם עכשיו – הייתם מרוחקים מבני אדם כמצורע הזה שמרחקים אותו מכל הבני אדם, כי אני רואה שרית של עשב אחד שהיה קרוב אליכם נכנס דרך החוטם בגופכם ועי"ז תהיו מצורעים שלושה ימים, אלא אכלו את אלו שומים המדבריים של השדה ותתרפאו, אכלנו מהם